

Poština plačana v gotovini

SAMO=
UPRAVA
GLASILO
ŽUPANSKE
ZVEZE V
LIUBLJANI.

LETO 1938 ~ ŠTEV. 1.

Občine - pozor!

Nakup vagonских pošilk koroze, pšenice in moke na uputnice in brez uputnic ugodno izvršite
le pri tvrdki

Telefon pis. 36-75
„ nočni 49-88
Brzovav: Žitopromet

Bregar & Krek
Ljubljana - Miklošičeva c. 19
(Palača Vzajemne zavarovalnice)

katera dobavlja blago naravnost od proizvajalca. — Vse informacije brezplačno!

VSEBINA

K novemu letu. — Dr. Vladimir Murko: Kje bodo dobivale občine in ostale samouprave posojila po uveljavljenju uredbe o hranilnicah? — Ing. Miklavžič Jože: Gospodarsko propadanje slovenskega kmetskega življenja na Pohorju. — A. J.: Občinsko pisarniško poslovanje. — Iz upravnega sodstva. — Vprašanja in odgovori. — Obzor. — Iz Županske zveze. — Občinski uslužbenec; J. V.: Ženska in moški v občinski službi. Imenik občinskih uslužbencev.

»Samouprava« izhaja enkrat na mesec in stane za občine 100 Din, za vse ostale naročnike 40 Din letno. — Naroča in plačuje se pri »Županski zvezi« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice. — Rokopisi se pošiljajo istotja. — Za vsebino podpisanih spisov so odgovorni avtorji. — Rokopisi se ne vračajo.

»Samoupravo« izdaja »Županska zveza« v Ljubljani (njen predstavnik Nande Novak). — Za uredništvo odgovarja Nande Novak, župan občine Kamnik. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (predstavnik K. Čeč).

II
54643

Samouprava

GLASILO ŽUPANSKE ZVEZE V LJUBLJANI

LETO 1938 LJUBLJANA, V JANUARJU 1938 ŠTEV. 1

K novemu letu.

Preteklo leto razvoju samouprav ni prineslo bistvenih izprememb. Nerešena so namreč ostala najvažnejša notranjepolitična vprašanja s hrvatskim vprašanjem v ospredju, od katerih zavisi bodoča notranja ureditev države in na katerih rešitev čaka tudi izgraditev samouprav. V tem negotovem stanju ter v ozkem okviru, v katerega nas oklepa sedanja ustava in na njej sloneči organizacijski zakoni, se za razširjenje ljudske samouprave ni dalo dosti storiti. Za cestne odbore v dravski banovini se je izdelala uredba, ki naj bi tem organom dala več samostojnosti, ni pa še stopila v veljavo. Drugih dogodkov v tej smeri nimamo beležiti. Ostali smo pri občini.

Tudi občina, kakršna danes v resnici je, ni več tisto samoupravno telo, kakor bi morala biti in kakor je nekoč tudi bila. Dolgoletno dosledno prenašanje in nalaganje državnih poslov izpreminja občinski urad polagoma v državen urad, podrejen vsem državnim oblastvom, od občine samo še vzdrževan. Kjer je 80 odstotkov vseh poslov državnih, kjer se morajo samoupravni posli zanemarjati enostavno iz razloga, ker ni časa za zanje, tam se o samoupravnem uradu — gledano z manipulativne strani — komaj še more govoriti. Enako pa je s finančnimi bremenimi občine, od katerih gre čimdalje večji odstotek za naloge države in banovine, ne da bi občina za odtegnjeni del dobila ekvivalent.

Težko je danes županu. Z velikim veseljem se je kot novozvoljeni predsednik domače občine lotil dela, a kmalu je doživel razočaranje. Ali je izvoljeni ljudski predstavnik in častni organ samoupravne korporacije res zato tukaj, da rešuje vsak dan kopo aktov, da je goli izvrševalec službenih nalogov in pomožni organ vseh in vsakogar? In občina, ali je zato tu, da vzdržuje urad in kvalificirano osebje za potrebe drugih in da se more takorekoč le mimogrede posvetiti svojim lastnim nalogam? Preobremenjevanje občine z državnimi posli ali z izdatki zanje je velika hiba naše uprave, ki ovira napredek občine in jemlje njenim organom veselje do javnega dela. Tudi samoupravno področje občine ni rožnato; zagrenjeno je z obilico predpisov, ki jemljejo čas in odtegujejo župana ustvarjajočemu delu ali celo utesnjujejo samoodločbo občine. Nepotrebno komplicirani in za vse občine, velike

in male, enaki poslovalni predpisi, kakor so na primer finančni, ustanavljanje novih fondov in organov, ki jemljejo občini dohodke ali pravico odločati o njih — občinski veterinarski sklad in krajevni turistični odbori na primer so take nove pridobitve — vse to ubija voljo in greni veselje do dela. Iz te notranje zagrenjenosti, o kateri pričajo številni dopisi, se more tudi razumeti marsikje se pojavljajoča pasivnost, nerazumevanje za naloge komunalne politike, pa tudi premajhno zanimanje za delo Županske zveze in za njeno glasilo »Samoupravo«. Ni časa, ni denarja in ni veselja. Sicer se pa kaj rado prezre, da gre dober del porasta občinskih poslov in stroškov na zvišane zahteve sedanje dobe sploh, na dvignjeni življenjski standard prebivalstva in na razvitejše in kompliciraneejše življenjske prilike. Posli rastejo povsod in idilično priprosta občinska uprava, kakršna je bila še pred desetimi, dvajsetimi leti, je danes že nemogoča. Ti časi se ne vrnejo več.

Županska zveza je v tem letu pomagala, kjer je le mogla; pomagala z intervencijami pri oblastvih, s predlogi in opozoritvami, z osnutki uredb, ki naj bi omenjene nedostatke odpravile, ali vsaj omilile njih ostrine, pomagala tudi z nasveti in s strokovnim poukom, da olajša županom poslovanje. Z uspehi je dokazala svojo potrebnost. Da ni uspela povsod, kjer je in kakor je hotela, ni njena krivda, ker preko zakona ni mogla. Da ustreže vsem željam svojih članov, bi morala imeti vprav zakonodajno oblast. Krepka organizacija županov pa je slej ko prej potrebna; že zato, ker v Belgradu razumevanje za potrebe slovenske občine in slovenskega gospodarstva ni še dosti napredovalo in ker se poizkusi nadaljne centralizacije uprave in gospodarstva vedno znova pojavljajo. Proti tem neugodnim pojavom, pa tudi proti mnogoterim nevšečnostim doma, je treba stati stalno na straži. Posamezna občina tega ne more.

Ko se oziramo v preteklo leto, pa ne smemo prezreti tudi ugodnih pojavov v tem letu. Predvsem moremo beležiti vidnoboljšanje splošnega gospodarskega položaja, pospeševano po pametni zunanji politiki državnega vodstva, ki na vse strani sklepa prijateljske in trgovinske pogodbe. Odjenjavanje krize, ki je pet let tiščala občinsko gospodarstvo, čutijo občine že danes, posebno industrijske. Uravnovesenje prihodnjega proračuna ne bo več tako obupno težko. S porastom davčne osnove se bodo mogle najbolj nesimpatične, le v sili uvedene nove davščine zopet odpraviti. Občine bodo mogle svobodneje dihati in tudi nekaj investirati, prezadolžene občine pa se bodo mogle pričeti sanirati.

Z novim trošarinskim pravilnikom zopet uvedena kontrola nad prometom alkoholnih pijač bo trošarinske dohodke občine krepko dvignila. Da bi konsum domačih vin zaradi prometne kontrole padel, ni pričakovati in zamera vinogradnikov v tem pogledu ni upravičena; saj imamo dosti izkušenj iz prejšnjih let.

V splošnem ugodno je učinkoval tudi prevzem občinskih šolskih izdatkov (proračuna B) po banovini, prvi korak za

razbremenitev občine. Res, denar je tekel od bogate k revni občini, vršila se je neka nivelizacija šolskih bremen med občinami, ki seveda ni bila vsaki po volji. Toda občinske doklade so padle v vsej banovini za povprečno 14%, v nekaterih okrajih do 26, celo do 50%; tiste občine pa, ki so bile v stiski in so s tem nenadnim olajšanjem prišle nekoliko do sape, so hitro — morda malo prehitro — poplačale zaostanke iz prejšnjih let ali zakrpale druge luknje. S tem so sicer povzročile neprijetno povišanje splošne davčne obremenitve svojega okoliša, ki je banska uprava ni utegnila popolnoma preprečiti, ker je videla stisko. Iz razprave v banskem svetu bomo šele dobili točno sliko o tej reformi in njeni nadaljnji poti.

Dolgotrajna komasacija občin je lani vendarle prišla do svojega zaključka. S tem se bo vrnil v našo občino oni mir, ki je potreben za njeno notranjo organizacijo. Tu čaka še ogromno dela! Pomislimo samo na občinsko uslužbenko vprašanje, ki izgleda naravnost nerešljivo in kjer se orje ledina. Nov stan nastaja in ni mu z rožami postlano. Od njegove prve ureditve bo v največji meri odvisno, kako bo uspeval in v kakšno pomoč bo občinski in državni upravi.

Kr. banska uprava je z razumevanjem in blagohotnostjo spremljala naše delo. Hvaležne ji morajo biti tudi občine, posebno pa preobremenjene, za izdatno pomoč, ki so je bile deležne iz banovinskih sredstev. Z veseljem tudi ugotavljamo, da se birokratizem umika iz zatohlih pisarn in da postajajo te svetlejše in potrebam naroda dostopnejše. Da bi bilo le tudi na centralnih mestih tako!

Da je strokovni pouk občinskim funkcionarjem in uslužbencem nujno potreben, mora pač vsak priznati. Županska zveza ga vrši s prirejanjem tečajev in s svojim strokovnim glasilom. »Samoupravi« nekateri očitajo, da samo z domačo besedo razlaga zakone in oblastvene odredbe ter dela propagando za njih izvršitev, da je torej nekaj pomočnik oblasti, ne pa glasilo samouprave. Nezadovoljnim odgovarjamo: nekaj imate prav, toda oglasite se rajši v listu in povejte tudi vi z domačo besedo, kaj se vam v javni upravi ne zdi dobro in kako naj bi se tisto po vašem mnenju uredilo. Tako bo vaše mnenje slišala tudi javnost in oblast. Uredništvu samemu ni všeč, da je tako malo sodelovanja od strani županov in drugih javnih delavcev v širokem podeželju, kakor tudi od občinskih uslužbencev, ki so kot neposredni izvrševalci predpisov vendar najbolj poklicani, da opozorijo na njih nedostatke ali trdote. Ponavljamo: »Samouprava« je odprta vsakomur. Prav radi bomo objavljali vaše predloge in tudi kritike, če bodo stvarne in dostojne. Prva naloga »Samouprave« pa je strokovni pouk, od pouka pa razpravljanje o novih, še malo poznanih zakonih in o aktualnih, trenutno najbolj perečih samoupravnih vprašanjih.

Tudi letos vabimo k sodelovanju vsakega, ki more prispevati k naši skupni stvari. Enako tudi prosimo, da širite list in pri-

dobivate zanj novih naročnikov. Čim večji bo krog naročnikov, tem boljši bo list po obsegu in po vsebini in tem lažje bo izpolnjeval svojo nelahko nalogo.

Uredništvo.

Dr. Vladimir Murko, tajnik Zveze jugoslovanskih hranilnic:

Kje bodo dobivale občine in ostale samouprave posojila po uveljavljenju uredbe o hranilnicah?

V finančno-gospodarskem komiteju ministrov leži pripravljen načrt uredbe o občinskih hranilnicah. Ker upravljajo samoupravne hranilnice danes nad dve milijardi vlog, je torej za naše gospodarstvo zelo važno, kako se bo ta denar nalagal. Na tem vprašanju je zainteresirano zasebno gospodarstvo, v veliki meri pa tudi javno gospodarstvo, zlasti država in samouprave različnih stopenj.

Samouprave se morajo zanimati predvsem za one določbe, ki govorijo o hranilniških posojilih samoupravam. V tem oziru pri naša sedanji načrt tako daljnosežne spremembe, da se bo znatno spremenilo finančno gospodarstvo naših samouprav in naložbena politika hranilnic, in sicer na tak način, da bodo interesi naših samouprav brezdvomno zelo močno trpeli. Zato je treba te določbe pojasniti in zastaviti vse sile, da se prepreči velika škoda, ki grozi delavnosti naših samouprav, če se uredba sprejme v sedanji obliki.

Dosedaj je bila pri nas praksa taka, da so dajale samoupravne hranilnice (banovinske, občinske, mestne, okrajne) posojila občinam, okrajnim zastopom, krajevnim šolskim odborom, okrajnim cestnim odborom, zdravstvenim občinam, cerkvenim konkurenčnim odborom in podobno. Taka posojila so bila skoraj izključno dolgoročna, le redkokdaj pa kratkoročna za premostitev začasnega blagajniškega primanjkljaja. Sedaj se hoče dosedanja praksa, ki je vladala mnogo desetletij, popolnoma spremeniti. Predvsem si moramo predočiti današnjo organizacijo našega komunalnega kredita.

Kratkoročna posojila so potrebna samoupravi zlasti tedaj, če se prejemki ne stekajo v blagajno tako hitro kot se morajo izvrševati izdatki, torej n. pr. zaradi tega, ker se pobirajo občinske doklade k državnim neposrednim davkom skupaj s temi davki in poteče nekaj časa, preden se uredijo vse formalnosti za izplačilo teh doklad občin. Nadalje plačujejo mnogi davkoplačevalci davščine šele po nešteti opominih in eksekuciji; zato se stekajo občinski prejemki v blagajno počasneje, kot se iz nje izplačujejo izdatki. V celoti lahko rečemo, da so kratkoročna posojila hranilnic samoupravam sorazmerno zelo nizka odnosno brez večjega pomena. Iz kratkoročnega kredita se tudi ne sme financirati večji

izdatek za dalj časa. Zato so kratkoročna posojila za samoupravne ustanove neprimerna.

Drugače je z dolgoročnimi posojili. Načeloma se smejo najemati dolgoročna posojila samo za trajne namene, ne pa za prehodne izdatke. Zakon o občinah določa v § 94: »Posojila se smejo najemati le za izredne potrebe, praviloma pa za trajne namene, ki se ne morejo ostvariti z rednimi letnimi dohodki. Posojila se morajo odplačevati po vnaprej določenem načrtu.«

Skoro dobesedno enako je besedilo §-a 115 zakona o mestnih občinah, ki pa še dopušča najemanje posojil razen za navedene primere tudi za odplačilo prejšnjih dolgov, kar je lahko za občino velikega pomena, če se ji posreči zmanjšati obrestno mero takega posojila ali pa porazdeliti odplačilo dolga na večje število let kot je bilo prvotno predvideno.

Iz tega besedila izhaja, da se občinski dolgovi najemajo za trajne namene, zlasti torej take ustanove, naprave in podjetja, ki bodo nudila koristi ne le današnji generaciji, ki je najela tako posojilo, temveč tudi poznejšim generacijam, ki bodo še morale odplačevati tako posojilo. Če ima torej bodoča generacija še koristi od take občinske ali samoupravne naprave, se da zagovarjati, da nosi vsaj del bremen, ki jih ni bilo mogoče pokriti naenkrat.

Iz tekočih letnih prejemkov je namreč nemogoče kriti večje investicije, ker predstavljajo take izredne investicije za dotično samoupravo lahko tako veliko breme, da se v breme enega samega proračuna ali manjšega števila zaporednih proračunov ne da poplačati. Če naj bi se v občini postavila šola, ki je morda potrebna vsakih 100 let, bi morala samouprava povišati doklade na nemogočo višino, če naj bi pokrila vse izdatke že v breme enega proračuna. V večini slučajev najbrže tudi pri največjem možnem odstotku doklad odn. največji možni višini ostalih davščin samouprava sploh ne bi mogla pokriti takega izdatka. Torej bi grozila nevarnost, da se dotična javna naprava ali ustanova, ki je izredno važna in naravnost nepogrešljiva za redno delovanje občine, sploh ne bi izvršila, kar lahko povzroči ogromno škodo.

V takih primerih je torej najnaravnejša pot, da pokrije samouprava tak izdatek z izkupičkom dolgoročnega posojila. Dolgoročana posojila samoupravam (komunalna posojila) je mogoče dati v več oblikah:

1. Predvsem more izdati dotična občina odn. samouprava lastne zadolžnice (srednjeročne ali dolgoročne), ki se obrestujejo in žrebajo v teku določenega števila let. Ta oblika je za samouprave kot dolžnike zelo pripravna, ker vedo, da morajo vsako leto odplačati le določeno anuiteto in lahko ev. pokupijo obveznice po nižjem tečaju. Pogoj je seveda, da je obrestna mera teh obveznic nizka, ker ne prenesejo samoupravne finance previsokega obrestnega bremena. Pri današnji povprečno 8 odstotni

rentabilnosti državnih papirjev je na žalost skoraj nemogoče, da bi občine ali druge samouprave izdajale dolgoročne obveznice z nižjo obrestno mero, zlasti če pomislimo, da plačujejo nekatere občine svojim hranilnicam-upnicam večinoma manj kot 8 odstotne obresti, namreč tudi 7, 6, celo 5 ½ odstotne. Z nižjimi obrestmi prihranijo hranilnice samo v dravski banovini svojim dolžnicam-samoupravam okrog 6 milijonov obresti letno, česar naj bi se davkoplačevalci zavedali, ker bi se sicer zelo poznalo, če bi morale samouprave plačevati hranilnicam tako visoke obresti kot jih plačujejo drugim denarnim zavodom.

Nova hranilniška uredba sicer dopušča hranilnicam nakupovanje samoupravnih obveznic (»samoupravnih vrednostnih papirjev«) do zneska 20% vseh vlog na knjižice. Ta določba je sicer priporočljiva, vendar je danes z ozirom na položaj državnega kredita skoraj nemogoče izdajati nova občinska posojila v obveznicah, ne glede na to, da je izdajanje takih obveznic mogoče sploh le na največjim občinam, v dravski banovini najbrže samo Ljubljani; že za mestno občino Maribor je dvomljivo, ali bi mogla plasirati tako posojilo, pri katerem gre lahko le za večji znesek, ker je sicer nemogoče, da bi se papir uvedel na borzo. Če pa papir ni na borzi, se ne morejo nanj dati lombardna posojila, ki so velikega pomena za papir. Možnost lombardiranja papirja dviga vsekako tudi njegov tečaj; če pa ni kotiran ali če se ne pojavljajo nobene notacije na borzi, kakor je to običajno pri papirjih z manjšim trgom, je tak papir naprej obsojen na neuspeh. Verjetno pa bi mogla dravska banovina emitirati tako posojilo za svoje investicijske namene. Rešiti je tudi treba vprašanje kranjskih deželniških dolgov. Razen Ljubljane in ev. torej Maribora ne bi mogla nobena izmed ostalih slovenskih mestnih občin in nobena izmed ostalih 405 občin izdati tako posojilo v obveznicah in torej odpade ta možnost kot nepraktična.

2. Komunalne zadolžnice denarnih zavodov. Deželne banke (pri nas prejšnja Kranjska deželna banka, sedaj Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic) so prodale lastne dolgoročne komunalne obveznice, katerih izkupiček so vzele samouprave kot dolgoročno posojilo. Obrestna mera teh posojil je bila sorazmerno zelo nizka, kar je bilo za dolžnike zelo ugodno, odplačevanje pa je bilo porazdeljeno na največ 70 let, večinoma seveda manj. Na Hrvaškem so izdale tudi nekatere delniške banke take komunalne obveznice, v drugih državah tudi večje hranilnice.

Po vojni se take komunalne obveznice pri nas niso več mogle emitirati, ker niso bili zato podani potrebni ugodni pogoji na trgu našega kapitala. Državna hipotekarna banka je sicer upravičena izdajati take komunalne obveznice, vendar tega dosedaj ni storila, enako kakor Hranilnica dravske banovine ne, ki je sicer po svojih pravilih upravičena izdajati take komunalne zadolžnice.

3. Zavodi socialnega zavarovanja zbirajo vedno večja lastna sredstva, ki se morajo plasirati plodonosno. Del svojih naložb posojajo tudi samoupravam za investicijske namene, vendar

ti zneski niso tako znatni kot bi bilo treba, ker pač ne zadoščajo za vse namene, katere kreditirajo ti zavodi.

4. Državna hipotekarna banka je upravičena dajati komunalna posojila. V tem oziru je storila mnogo, zlasti v zadnjih časih (n. pr. za odplačilo občinskih dolgov hranilnicam), vendar ji ne zadoščajo razpoložljiva sredstva, da bi mogla zadovoljiti vse povpraševanje občin po novih kreditih, ker ima banka številne druge naloge, katere zahteva državni interes.

5. Samoupravne hranilnice. Dosedaj so predstavljale samoupravne hranilnice najvažnejši vir samoupravnega kredita vsaj v dravski banovini. Krediti so se dajali pretežno odn. skora j izključno dolgoročno, vendar v povojnem času za krajšo dobo kot pred vojno. Take kredite so dajale hranilnice deloma ustanovitelju (občini, banovini, okraju), ki jamči za njihove obveznosti, deloma pa drugim manjšim občinam in ostalim javnim korporacijam, ki nimajo lastne hranilnice. Pogoji za ta posojila so bili za občine in ostale javne korporacije večinoma izredno ugodni. Zato so se jih občine rade posluževale, zlasti tudi, ker je bilo izredno lahko doseči ta kredit pri hranilnici, ki je bila lahko dosegljiva in so odpadle intervencije zaradi vsakega, tudi najmanjšega posojila.

Res je, da skrivajo taka hranilniška posojila občinam in ostalim javnim korporacijam v sebi lahko nevarnosti, če občina ne izpolnjuje v redu svojih obveznosti. Zlasti se ne sme dopustiti, da bi lastna občina dobila večino posojil svoje hranilnice. Zato je treba dajanje komunalnih posojil omejiti na tak odstotek vlog, da je po možnosti zajamčeno odplačevanje komunalnih posojil hranilnici, obenem pa preostane tudi dovolj denarja za dajanje posojil zasebnemu gospodarstvu in morda tudi za nabavo državnih papirjev, katere so hranilnice vedno in povsod kupovale v večjih količinah.

Če pregledamo hranilniško zakonodajo drugih držav, vidimo, da hranilnice večinoma smejo dajati komunalna posojila ustanovitelju in drugim javnim korporacijam, in sicer so ta posojila navadno dopustna le do določenega najvišjega odstotka vlog. Italija celo dopušča neomejeno posojanje javnim korporacijam, všteti lastnim občinam. Nemčija dopušča komunalna posojila danes le do višine 25% vseh vlog, Poljska do višine 20% vlog (najmodernejši hranilniški zakon sploh), Češkoslovaška dovoljuje prava komunalna posojila do višine 15% vlog le lastni občini, (dopušča pa, da smejo hranilnice dajati neomejena posojila občinam, tudi lastni, če so posojila zavarovana hipotekarno), Avstrija omejuje le posojila lastni občini na 20% vlog; poleg tega dopušča neomejena posojila tujim javnim korporacijam in neomejena kratkoročna posojila na davčno osnovo (doklade) tudi lastni občini.

Te omejitve so torej take, da omogočajo občinam najemati dolgoročne kredite do najvišjega zneska pri hranilnicah. Ne smemo tudi pozabiti, da obstojajo v

drugih državah zelo številni viri komunalnega kredita, ki pri nas sploh niso znani ali še niso dovolj razviti. Zato je mogoče, da se hranilniška posojila občinam in javnim korporacijam sploh omejujejo na različne načine, ki jih je treba smatrati za upravičene vsaj v glavnih potezah tudi pri nas.

Če pregledamo vse te zakonodaje, bomo prišli do spoznanja, da bi bilo najpravičnejše, da se dovoli hranilnicam, da smejo dajati občinam in samoupravam sploh posojila do 25% svojih vlog. Tako se prepreči, da ne bi občina izrabila svoje hranilnice, vendar pa ima pri tem tudi še od svoje hranilnice neko korist, kar je končno tudi upravičeno, če se upošteva, da nosi občina tudi riziko za poslovanje hranilnice, ker jamči za njene obveznosti.

Moramo tudi ugotoviti, koliko so storile hranilnice v dravski banovini za napredek naših samouprav vseh stopenj. Številke, ki jih je zbrala Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani od svojih članic, nudijo tako zgovorno sliko, da morajo prepričati vsakogar o tem, da je bil ves napredek naših samouprav tako tesno združen z delovanjem naših hranilnic in navezan tako tesno, skoro lahko rečemo, izključno na dolgoročna hranilniška posojila, da si brez delovanja teh hranilnic in njihovih komunalnih posojil sploh ne bi bilo mogoče misliti napredka našega samoupravnega gospodarstva.

S pomočjo posojil slovenskih hranilnic (od 29 hranilnic tri niso poslale podatkov) se je postavilo odn. izvršilo:

398 šol (osnovnih in srednjih),	76 cest, železnic, regulacij in
11 cerkva in župnišč,	avtobusov,
25 elektrarn in elektrifikacij,	16 klavnic in trgov,
4 plinarne,	52 gasilskih domov,
19 bolnišnic,	59 obč. stanovanjskih hiš.
14 ubožnic in hiralnic,	60 obč. uradnih poslopij,
85 vodovodov in vodnjakov,	5 vojašnic,
6 sodišč,	8 kopališč,
2 okrajni načelstvi,	4 muzeji in gledališča,
45 mostov in regulacij,	656 drugih javnih naprav

in ustanov, skupaj 1521 javnih naprav.

Kaj bi še ostalo od javnih naprav in ustanov, če bi se odštele vse te javne naprave, katere so omogočile hranilnice s svojimi dolgoročnimi posojili? Kdo je še storil toliko za napredek naših krajev?

Koliko ljudi — delavcev, obrtnikov, trgovcev, industrijskih podjetij — je pri teh delih našlo kruha in zaposlitve?

Ker danes samouprave zaenkrat ne morejo računati z novimi posojili od hranilnic, je njihova investicijska delavnost zelo padla.

Kako pa upošteva načrt hranilniške uredbe današnje stanje in delo, ki so ga izvršile občine in druge naše samouprave s pomočjo hranilniških posojil?

§ 15., t. 6. dopušča le »*kratkoročna posojila občini-ustanoviteljici. Drugo vrsto posojila hranilnica ne sme dati občini ustanoviteljici niti kakršenkoli kredit drugim občinam.*« In še ta kratkoročna posojila lastni občini so omejena na minimalen znesek 10% vseh vlog na knjižice.

Če bi nova uredba veljala za vse slovenske hranilnice, bi to pomenilo, da bi se znesek komunalnih posojil, ki znaša danes pri hranilnicah okrog 260 milijonov dinarjev (torej približno 25 % vseh vlog), moral znižati sprva na 60 milijonov (t. j. 10% vlog na knjižice, ki znašajo okrog 600 milijonov). Pri Mestni hranilnici ljubljanski bi se morala n. pr. komunalna posojila od današnjih približno 76 milij. znižati sprva (postopoma) z odplačili na 15 milijonov. Šele potem, ko bi se ta komunalna posojila znižala na 10% vlog (t. j. 60 milijonov, če ostane pri današnjem stanju vlog), bi mogle hranilnice zopet pričeti dajati nova komunalna posojila. Torej bi morale naše samouprave odplačati svojim hranilnicam sprva okrog 200 milijonov posojil, kar bi zahtevalo povprečno 12 let. Tako dolgo torej ne bi mogla nobena občina dobiti nobenega komunalnega posojila pri hranilnici, izvzemši tako, ki nima sedaj toliko komunalnih posojil. Da občinam s kratkoročnimi posojili ni pomagano, smo že omenili. Male občine sploh ne bi mogle dobiti kredita pri nobeni hranilnici.

S tem bi se torej občinam in ostalim samoupravam za več let odvzel večji del možnosti, izvrševati koristne in plodonosne investicije pretežno trajnega pomena, ki so možne le s pomočjo dolgoročnih posojil, ker ostali viri za komunalni kredit, ki smo jih že našli, ne bodo mogli dati tako velikih zneskov na razpolago kot bi bilo treba, da se z njimi financirajo potrebne investicije naših samouprav.

Da se torej omogoči našim hranilnicam, da bodo zopet mogle dajati nova posojila za investicije naših samouprav, bi bilo nujno potrebno, da se določba omenjena paragrafa hranilniške uredbe stilizira tako, da smejo hranilnice dajati posojila občinam (in ev. drugim samoupravam) do višine 25% ali vsaj 20% vseh vlog, ne glede na to, ali so posojila kratkoročna ali dolgoročna. Ev. se taka posojila lahko omejijo na banovine, kjer je sedež hranilnice.

Tako zahteva interes naših samouprav, da bodo mogle v redu izvrševati svoje številne naloge tudi v bodočnosti.

Naročite takoj, Samoupravo!

Gospodarsko propadanje slovenskega kmetijskega življenja na Pohorju.

(Prispevek k rešitvi važnega narodno-gospodarskega vprašanja.)

Propadanje gozdnega in gorskega kmeta je sodoben pojav v oseh alpskih pokrajinah. Sosedne države zajezujejo to propadanje z učinkovitimi sanacijskimi in zaščitnimi ukrepi. Ker je prizadeta pri tem vprašanju zelo tudi občina, prinašamo naslednji zanimivi članek, ki ne velja samo za Pohorje, temveč za gozdne kmetije cele Slovenije.

I.

Značaj kmetij na Pohorju.

Zaradi posebnih okolnosti in prirodnih pogojev (podnebje, lega, tla) so se na Pohorju razvile in ohranile posebne samotne kmetije. To so gozdne kmetije. Temelj teh kmetij je gozd in glavna kmetijska gospodarska stroka je gozdarstvo. Ostale kmetijske gospodarske stroke, kakor poljedelstvo, živinoreja, sadjarstvo in druge so pomožnega značaja.

Gozd je torej temelj kmetije na Pohorju. Vendar za ravnotežje te kmetije ostalo gospodarstvo ni malo važno. Čim več ono donaša, tem manj je treba jemati iz gozda; tem bolj ohranjen ostane gozd in tem lažje si z njim kmet pomaga v stiski. Življenjska sila take kmetije zato ne izvira samo iz gozdnega, nego tudi iz ostalega gospodarstva.

Gozd je pri gozdni kmetiji lahko tem manjši, čim bolj umno je izkoriščen; tem manjši, čim več prigospodari kmet z ostalim gospodarstvom. Na Pohorju gozd, če meri 50 do 100 ha, če je oskrbovan po načelu trajnega gozdnega gospodarstva, preživlja kmeta z družino ter krije tudi vse druge potrebe. Če je urejeno tudi ostalo gospodarstvo, morajo biti tu še prihranki. Na kmetijah, kjer gozd ne presega 50 ha, mora kmet iskati zaslužka še drugje, če primanjkljaja ne more kriti z dohodki ostalega gospodarstva.

II.

Današnje stanje gozdnih kmetij na Pohorju.

Nekdaj trdne gozdne kmetije propadajo danes. Gozdovi so izsekani in poseke zapuščene. Tudi ostalo gospodarstvo je zanemarjeno. Dohodki kmetije so izčrpani, kmet uničen in z družino na cesti. Vrste kmetijskih brezdomcev, kmetijskega proletarijata, pa so vedno večje. Njihove kmetije se kupičijo pri vaških in trških mogočnikih! Prehajajo v roke špekulantov, ki nimajo vesti. Kupujejo jih meščani. Kupujejo jih ljudje nam tuje narodnosti! Domači kmetijski živelj pa propada!

Usodne posledice tega propadanja so nam očitne, če pomislimo na troje: na vlogo, ki jo v narodnem gospodarskem življenju ima kmetija in kmetijski živelj pri nas, na posredne in neposredne

koristi, ki jih ima kmet in mi vsi z njim od trdne gozdne kmetije, in še posebej na vlogo, ki jo je vršil zavedni in trdni pohorski kmet v narodnostnem življenju na naši severni meji v bližnji preteklosti.

III.

Zakaj propadajo gozdne kmetije na Pohorju?

Spoznali smo značaj gozdnih kmetij, vemo za njihov pomen in za njihovo današnje stanje. Vemo, da te gozdne kmetije danes propadajo. Kje so vzroki tega propaganda? Vzroke moramo iskati v splošnih gospodarskih okoliščinah, mnogokrat v posestniku samem.

a) Vzroki, ki tičijo v posestniku samem:

1. slabe lastnosti njegovega značaja (lahkomišljenost, zapravljivost, pomanjkanje čuta odgovornosti do lastne družine, vdanost pijančevanju in drugim pogubnim strastem itd.) in
2. pomanjkanje splošne in kmetijske strokovne izobrazbe.

b) Vzroki, ki tičijo v splošnih gospodarskih okoliščinah:

1. gospodarska kriza. Zaradi krize so gozdni in poljski pridelki bili naenkrat brez cene. Posestnik ni mogel izdatkov prilagoditi čez noč padlim dohodkom kmetije in se je moral zadolževati;

2. povojne zelo ugodne gospodarske razmere so našega kmeta razvadile in znatno dvignile njegove življenjske potrebe. Pojavile so se naenkrat potrebe, ki jih kmet prej ni poznal. Čez noč se je bilo težko prilagoditi tesnim razmeram, ki so sledile gospodarski krizi;

3. gospodarski polom je hkrati ubil tudi zadružno kreditno življenje. Posestniki niso mogli do svojih prihrankov. Ravno tako potrebni niso mogli do cenenega kredita;

4. kmetijski dedni običaji in običaji pri prevzemanju posestva;

5. brezvestna špekulacija s kmetovo stisko. Neorganizirani, gospodarsko nepripravljeni in neborbeni kmet novim razmeram ni bil kos.

IV.

Današnje delo za napredek gozdnih kmetij.

Rekli smo: pri gozdni kmetiji je glavni vir dohodkov skrbno gozdno gospodarstvo. Poudarili smo pa, da so za uspešen napredek kmeta važne tudi ostale gospodarske stroke in njegova splošna in kmetijska strokovna omika.

Delo za napredek teh gozdnih kmetij na žalost ni zadovoljivo. Ono ne more in ne sme biti samo delo za povzdigo gozdnega gospodarstva, nego tudi delo za povzdigo ostalih gospodarskih strok na teh kmetijah. Kljub temu pa je bilo to delo v glavnem prepuščeno skoraj le gozdarskim inženjerjem in gozdarjem občne uprave. Zaradi tega je moralo biti seveda tudi enostransko in pomanjkljivo.

Skoraj pol stoletja naši gozdarji vrše gozdarsko prosvetno in pospeševalno službo med kmetijskim ljudstvom. Da razmere niso

še bolj obupne, kakor so danes, je velika zasluga teh gozdarjev. Ne smemo prezreti, da morajo vršiti tudi gozdarsko nadzorovalno in gozdarsko varstveno službo! Da imajo velika delovna področja! Da morajo oskrbovati poleg tega še javne gozdne drevsnice, iz katerih se letno porazdeli na stotisoče gozdnih sadik kmetskim gozdnim posestnikom! Da so poleg tega še preobremenjeni z zamudnim pisarniškim delom!

Poslanstvo, ki ga gozdarsko osebje občne uprave mora med kmetskim ljudstvom izvršiti, je težko in polno odgovornosti. Na gozdove ni vezano življenje samo kmeta-posestnika, nego nas vseh; ne samo življenje današnjih, nego tudi bodočih rodov. In če varujemo gozdove, varujemo temelje, na katerih sloni kmetijstvo naše dežele.

Ta naloga je težka tudi zato, ker so gozdarji v svojem delu osamljeni in ker to delo ni pravilno cenjeno. Neverjetno je, kako malo razumevanja za gozdarstvo je med našim razumništvom! Kako malo ga je med našimi negozdarskimi strokovnjaki! Kako naj ga najdemo več med preprostim ljudstvom? Kjer ni razumevanja in sodelovanja široke javnosti, ne more biti pravega uspeha!

Ker je število gozdarskega osebja zmanjšano, gmotna sredstva okrnjena, delovno področje zelo obsežno, a so zahteve časa vedno večje, dela za povzdigo kmetskega gozdarstva ne bo mogoče več kolikor toliko zadovoljivo vršiti.

V sosednji Avstriji, kjer so gozdno gospodarske razmere slične našim, vrši gozdarsko pospeševalno in gozdarsko prosvetno službo gozdarsko osebje Kmetijske zbornice, gozdarsko nadzorovalno in varstveno službo pa gozdarsko osebje občne uprave. To je prava delitev dela, primerna današnjim zahtevam gospodarstva. Uspeh te delitve dela je viden! Nekako tako bi morali tudi pri nas urediti javno gozdarsko službo.

(Dalje sledi.)

A. J.: **Občinsko pisarniško poslovanje.**

Občine, ki niso obenem občna upravna oblastva prve stopnje (mestne občine), še nimajo enotnih navodil, kako naj opravljajo svoje pisarniške posle. Pri poslovanju z uradnimi spisi so občinski tajniki navezani na poslovnik za občna upravna oblastva, ki je izšel v »Službenem listu« leta 1951., kos 79., ki pa je večini občinskih uslužbencev nepoznan. Ta poslovnik je za naše občine neprikladen in zato sam dopušča, da postopajo podeželske občine po tem poslovniku le, kolikor to ustreza njihovim razmeram.

V naslednjih člankih so zbrani splošno veljavni predpisi iz citiranega poslovnika, iz zakona o občinah in iz drugih zakonov, iz uredbe o občinskih uslužbencih in iz različnih normativnih okrožnic, ki jih je izdala kr. banska uprava. Obravnavala se bodo naslednja vprašanja: občinska pisarna, uradne ure, prevzem in odpiranje uradnih spisov, vpisovanje v opravljeni zapisnik, indiciranje, evidenca nerešenih spisov, reševanje in izknjiževanje

spisov, odprava in dostava spisov, arhiv, izdaja domovnic, poselskih in poslovnih knjižic, npravstvenih spričeval, ubožnih spričeval in izkazov o imovinskem stanju, pasji kataster, izdaja živinskih potnih listov, kazenski register, prijava tujcev, vojaški referat, občinska matica, uradni listi, uradni obrazci in tiskovine.

Namen teh člankov je, dati občinskim tajnikom v roke enotna in praktična navodila za njihovo poslovanje, ki bi naj bilo v prihodnje v vseh občinah na onem višku, kakor ga že najdemo v onih, žal zelo redkih občinah. Kjer je občinski tajnik v vsakem pogledu mož na svetu, ki s skrbjo in vestnostjo zbira zakonske predpise, z njimi izpopolnjuje svoje strokovno znanje, ki ima v občinski pisarni vsako stvar urejeno in na svojem stalnem mestu in čigar rešitve spisov so vedno pravočasne in v skladu z zakonitimi predpisi. V takih občinah je županovanje lahko in je tudi razmerje med tajnikom in županom tako, da se že na prvi pogled vidi, da se skuša tajnik, kjer je le mogoče, podrediti županu kot svojemu naredbodajalcu in uradnemu predstojniku, ki ga v vsakem oziru pri težkem in odgovornem županskem poslovanju podpira. S takim postopanjem občinski tajnik na ugledu samo pridobiva, župan, pa tudi ljudstvo ima do njega popolno zaupanje, kar je pglavilni pogoj uspešnega tajnikovega udejstvovanja.

Glavne lastnosti občinskega tajnika bi morale biti: marljivost, natančnost, popolna zanesljivost, nepristranost in poštenost. Občinski tajnik bi se moral vedno zavedati, da ni ljudstvo zaradi njega, ampak on zaradi ljudstva. Z osornostjo in zadirčnostjo si tajnik ne bo utrdil svojega položaja med ljudmi.

Poklic občinskega tajnika ni lahek. Izpostavljen je kritiki vseh občanov, in če se hoče ravhati po navodilih nadzornega oblastva, večkrat ne bo mogel usreči posameznikom, ki hočejo imeti v občinski pisarni vedno kakšne ugodnosti: ne drže se uradnih ur, tajnika nadlegujejo med uradnimi urami z zasebnimi prošnjami itd. Če jim tajnik ne ugodí, slede obrekovanja in pritožbe. Razsoden in uvideven tajnik pa zna vse to tako urediti, da je zadovoljna stranka, pa tudi nadzorno oblastvo.

Od občinskega tajnika se zahteva dandanes silno mnogo. Poznati bi moral zakonske predpise vseh panog. Ni dovolj, da ima splošno izobrazbo, ki je predpisana v uredbi o občinskih uslužbencih, podkovan mora biti v vseh mogočih zakonih, uredbah, pravilnikih in predpisih iz vseh upravnih strok, in če kaj ne ve, si mora pomagati sam, ker nima nikogar, ki bi mu dal pojasnila. Pri tem mu z velikim pridom služi priročnik, ki si ga lahko vsak skrben občinski tajnik sam napravi. Vse zakone, uredbe, odločbe in pojasnila, ki so kakorkoli v zvezi z občino in ki izidejo v različnih uradnih listih in normativnih okrožnicah, si zabeleži v abecedno urejen zvezek, ki mu bo pri njegovem poslovanju marsikdaj prihranil veliko dragocenega časa, ki bi ga potratil z zamudnim iskanjem po uradnih listih, medtem ko iz priročnika lahko takoj razbere letnik in stran uradnega lista ali zakonika, v katerem je izšlo dotično zakonsko določilo.

Tajnik dela ves dan v pisarni in večkrat še pozno v noč, toda le redkokdaj najde za svoje delo razumevanje. Največkrat se sliši, posebno na kmetih: »Saj tajnik samo sedi v pisarni in se mu ni treba peči na žgočem soncu. Za svoje delo ima dovolj plače.« Kakšna pa je danes tajnikova plača v podeželskih občinah, vemo vsi! Niti tolikšna, kolikor ima plače državni uradnik ob istih pogojih. Veliko mero potrpežljivosti mora imeti občinski tajnik, da mu takšno mnenje ne vzame veselja do dela!

Imamo pa primere, ko kvaliteta občinskih tajnikov ni najboljša. Vse je še v razvoju, občinski tajnik kot nov stan še nima za seboj tradicije. Naše občine do sedaj niso poznale stalnih in kvalificiranih občinskih uslužbencev. Občinski tajniki so bili v prvi vrsti tajniki župana in ne javni uradniki. To službo so smatrali kot postranski zaslužek učiteljev in upokojevcev. Pa vendar je šlo! Saj takrat ni bilo ne vojaškega referata, ne blagajniškega pravilnika, ne uradnih ur, vse občinsko poslovanje je bilo zelo primitivno. V zadnjih letih pa se je delo v občinah neverjetno pomnožilo. Občina je tista upravna edinica, katere sodelovanja se poslužujejo že vsi državni uradi, in vsi ji nalagajo nove posle in nove dolžnosti. Novo nastavljeni tajniki pa so večkrat brez kvalifikacije. Ker niso imeli uspeha drugje, so se zatekli na občino. Ta material ne dela časti tajniškemu stanu.

Občina brez dobrega tajnika je kakor posetev brez skrbnega gospodarja. Nikjer ni napredka, samo životarjenje iz dneva v dan. Da delo čisto ne zastane, mora poskrbeti nadzorno oblastvo s tem, da pošilja na občino pospešnice, pa tudi svoje uradnike, da izvršijo na stroške občine to, kar se ni doseglo ne z opominom in ne z grožnjo. In odgovornost za vse nerednosti mora nositi župan. Ko iščejo občine moči in razpisujejo mesto, so ponudbe kaj žalostne. Saj za 500 din na mesec ne bo nihče riskiral študija in bo vsak rajši čakal, da se mu pokaže prilika za kakšno drugo službo, kjer se mu odpira boljša bodočnost in kjer si bo sčasoma zamogel ustanoviti tudi lastno družino. In če se kdo javi, so redki tisti, ki gredo iz veselja do dela in iz življenjskega poklica v občinsko službo. »Če mi ne bo ugajalo, saj lahko pustim,« si mislijo. In tako se začnejo s pomočjo župana počasi in brez vsake ambicije uvajati v občinsko službo. Ni prave volje in veselja in zato tudi ni uspeha. Ves trud in jeza župana je zaman, po več mesecih župan na žalost ugotovi, da praktikant tudi ni zanesljiv in pošten: začel si je prisvajati občinski denar. V kratkem sledi odpust iz službe in eksistenca mladega moža je uničena. Saj nepoštenjaka ne mara sprejeti nihče v službo.

Na občinah ne bo prej izboljšanja, dokler ne bo prevladalo tudi med kmečkimi občinskimi odborniki prepričanje: vsak dober delavec, pa tudi občinski tajnik, mora biti pošteno plačan! Občine, ki so finančno šibke in ki ne morejo plačati dobrega tajnika, bodo vedno le životarile. Tudi iz tega razloga so potrebne velike in močne občine.

(Dalje sledi.)

Iz upravnega sodstva

Izvršba v občinsko osnovno imovino.

Neka gospodarska zadruga je predlagala pri sreskem sodišču, da se zoper občino Št. J. uvede prisilna izterjava izvršljive terjatve din 2.692.— in dovoli izvršba s prisilno dražbo zavezani stranki lastne nepremičnine. Sresko sodišče je naprosilo sresko načelstvo v K. za izjavo v smislu § 15. i. r. Sresko načelstvo je s pozivom na § 15. i. r. in predpise ministrske naredbe z dne 6. maja 1897., drž. zak. št. 153 izdalo odločbo, v kateri izjavlja, da ni dopustna izvršba s prisilno dražbo občini Št. J. lastne nepremičnine, vl. št. k. o. 20 Št. J., ker da se po § 92. zakona o občinah osnovna imovina občine praviloma ne more odsvojiti. Pašniki, vl. št. 20, k. o. Št. J., pa so osnovna imovina občine Št. J. in tedaj neodtujljivi.

Proti tej odločbi sreskega načelstva je vložil zastopnik gospodarske zadruge v odprtem roku pritožbo na kraljevsko bansko upravo, ki je pa pritožbo zavrnila z utemeljitvijo prvostopne odločbe. Tožeča stranka je proti tej odločbi pravočasno vložila tožbo, v kateri navaja, da je s predmetno izvršbo segla tožeča stranka na pašnike zavezane stranke, ki jih redoma ta oddaja v najem. Gre tedaj za del zasebnopravnega gospodarstva občine, ki nima neposrednega stika z njenimi javnopravnimi posli in z javnim interesom. Ker s predmetno izvršbo na pašnike občine javni interes ni bil kršen, se pobijana odločba in po njej potrjena prvostopna odločba protivita odločbam §§ 15. in 88. i. r., §§ 20., 21., 447. in 464. o. d. z. ter § 92. zakona o občinah.

Upravno sodišče je z rzsodbo z dne 5. oktobra 1937., št. A 182/37 8, tožbi ugodilo in odločbo banske uprave razveljavilo. V svojih razlogih navaja naslednje:

Predvsem je treba poudariti, da se prvostopno oblastvo v izpodbijani odločbi sicer sklicuje na postopek po § 15. i. r., iz razlogov odločbe pa je razvidno, da dejansko ni odločalo o primeru iz § 15. i. r., temveč razpravljalo o odtujitvi občinske imovine po § 92. zakona o občinah. Za imenovana dva primera odtujitve občinske imovine pa se ne morejo uporabljati isti predpisi, kakor to očitvidno meni upravno oblastvo.

§ 92. zakona o občinah ima brez dvoma v mislih le prostovoljno odtujitev osnovne občinske imovine, ki je dopustna le pod tam navedenimi pogoji. Odtujitev občinske imovine po prisilni dražbi pa je omejena po § 15. i. r. in ministrski naredbi z dne 6. maja 1897 a), drž. zak. št. 153. Po teh predpisih odloča občupravno oblastvo, na katere predmete občinske imovine se sme seči z izvršbo brez škode in ogrožanja javnih interesov za poplačilo denarnih terjatev upnikov, ki niso s pogodbeno zastavno pravico vezani na občinski imovini. Razlogi izpodbijane odločbe, da izvršba s prodajo osnovne občinske imovine sploh ni dopustna po § 92. zakona o občinah, tedaj ne drži.

Koliko so poedini predmeti občinske imovine zaradi javnih interesov odtegnjeni izvršbi s prisilno prodajo, torej v smislu § 15. i. r., odloča občupravno oblastvo sicer po svobodnem preudarku, vendar le po predhodnih potrebnih ugotovitvah.

V našem primeru je ugotovljeno, da so parcele, last občine Št. J., ki naj bi se prodale, sami pašniki. Toženo, odnosno občno upravno oblastvo I. stopnje bi moralo odločati o tem, ali bi se z odprodajo teh pašnikov ogrožali javni interesi in kateri. O tem pa toženo oblastvo ni razpravljalo in odločalo.

Ker tedaj toženo oblastvo deloma ni pravilno uporabilo zakona v izpodbijani odločbi, deloma pa postopalo bistveno pomanjkljivo, je upravno sodišče tožbi ugodilo in izpodbijani upravni akt razveljavilo deloma zaradi nezakonnosti in deloma zaradi nedostatnega postopanja.

*

K gornji rzsodbi upravnega sodišča, iz katere izhajajo, da načelna neodtujljivost občinske osnovne imovine sodne izvršbe ne zadržuje, prinašamo v naslednjem izvlečku še razpis kr. banske uprave z dne 18. decembra 1937. II.,

št. 50617/1 o izvršbi v občinske dohodke (zarubljenje občinskih doklad za terjatve, za katere v tekočem občinskem proračunu ni kritja), četudi razpis ne spada točno v to rubriko:

Občinski doklad nadzorno oblastvo ne more zarubiti za potrebe, ki v odobreni proračun niso vnesene. Po § 100. z. o. se mora občinsko gospodarstvo vršiti po proračunu, kakor je odobren, in če bi se občini zarubile doklade za kritje potreb, ki v proračunu niso predvidene, bi predsednik občine kot naka-zovalec prišel v položaj, da bi ne imel sredstev za izplačilo nujnih, v proračunu predvidenih potreb, n. pr. za ubožno skrbstvo, osebne izdatke, pisarniške potreščine itd. Nadzorno oblastvo mora torej v prvi vrsti vse potrebno ukreniti, da vstavi občina v naslednji proračun znesek, ki ga mora plačati na podlagi pravnomočne odločbe (§ 97. z. o.). Šele, ko je zahtevani znesek odobren v proračunu, sme nadzorno oblastvo uvesti izvršbo, če občina tudi sedaj ne bi hotela obveznosti zadostiti. Izvršbo občinskih dohodkov za kritje potreb, ki so predvidene v proračunu (občinske doklade, trošarine), odreja banska uprava kot oblastvo, ki odobruje občinski proračun in odreja pobiranje dohodkov.

Ta razpis pove jasno, da se za terjatve, ki v proračunu še nimajo kritja, občinske doklade sploh ne dajo zarubiti, temveč da se mora znesek, na katerega plačilo je bila občina upravno ali sodno pravnomočno obsojena, vnesti v prihodnji proračun, nakar šele je rubežen dopustna. Sedaj občini rubežen seveda ne more več škodovati, ker ima za terjatev itak kritje v proračunu ter bi bilo nadalje upirati se plačilu nesmiselno in eksekucija absolutno upravičena. Dalje je iz razpisa razvidno, da odreja (upravno) eksekucijo v občinske dohodke (doklade, trošarine in takse) banska uprava in ne okrajno načelstvo.

Ces. naredba z dne 20. aprila 1845., drž. zak. št. 96., po katerem so se občine prej eksekutirale, je razveljavljena s predpisi zakona o notranji upravi in zakona o občnem upravnem postopku.

Vsemu temu naj dodamo še načelni predpis, da sme okrajno načelstvo v svoji izjavi,* ki jo poda sodišču, dopustiti sodno izvršbo samo v one premoženjske objekte občine, ki se dajo uporabiti za zadovoljitev upnikov brez oškodovanja javnih interesov, ki jih je občina dolžna zastopati.

Dr. Š.

Kje ima krošnjar stalno bivališče?

Miha K. prebiva že nad 15 let v okraju D., kjer je izvrševal tudi svojo krošnjarsko obrt in izpolnjeval ostale državlanske dolžnosti. Njegova žena ter družina pa prebivajo v Dalmaciji v občini Vir, kjer ima tudi K. malo posest-vece. Z ozirom na to, da prebiva K. že preko 15 let v občini D., je zaprosil pri okrajnem načelstvu, da bi se mu po § 176., toč. 2. zakona o občinah podaljšalo njegovo krošnjarsko dovoljenje. Okrajno načelstvo je to prošnjo odklonilo z utemeljitvijo, da K. nima stalnega bivališča v občini D., temveč v Viru v Dalmaciji, kjer njegova družina stalno biva, kar je banska uprava s svojo odločbo tudi potrdila.

K. je proti tej odločbi vložil tožbo na upravno sodišče v Celju, ki je v stvari s sodbo A 191/37-7, z dne 12. okt. 1937. razsodilo, da ima K. stalno bivališče v občini D. V razlogih navaja upravno sodišče med drugim:

Po § 176., odst. 2. zakona o obrtih se smejo izvrševati obrti brez stalnega poslovališča, kakršen je krošnjarstvo, samo na osnovi posebne dovolitve občnega upravnega oblastva prve stopnje, na čigar področju prosilec stalno prebiva. Zakon o obrtih ne določa posebej, katero bivališče je stalno. Zato je treba ta pojem odrediti s pomočjo drugih veljavnih določil, v katerih je govora o stalnem bivališču. Po vseh takih določilih, n. pr. po določilih c. p. p., po določilih o domovinstvu, pa se smatra za stalno bivališče oni kraj, kjer se nekdo nastani z namenom, da bi v njem stalno ostal. Ali je tak namen podan, je treba individualno presoditi po posebnih okoliščinah konkretnega primera.

* Po novi, v »Služb. listu« še neobjavljeni uredbi podaja to izjavo ban.

V danem primeru je ugotovljeno, da stanuje tožitelj v okraju D. že od l. 1922., tedaj 15 let, in da izvršuje tam krošnjarsko obrt. Nadalje je ugotovljeno, da je zaprosil za sprejem v članstvo občine D., da je dobil od okrajnega načelstva v P. dne 28. februarja 1935 pod št. 1262/3, na podlagi §§ 176. in 188. zakona o obrtih dovoljenje za krošnjarjenje z galanterijskim blagom, v katerem je izrecno označen kot stalno bivališče kraj D. in katero je bilo dne 17. marca l. 1936. podaljšano z veljavnostjo do 17. marca 1937.

Iz vsega tega, posebno pa iz dolgoletnega bivanja tožitelja v D. je razvidno, da je ta kraj resnično smatrati za njegovo stalno bivališče, čeprav ima rodbino v Viru in jo vsako leto obiskuje, ker take kratkotrajne odstranitve ne pokazujejo namena, izpremeniti kraja stalnega bivališča. — Spričo tega je toženo oblastvo nepravilno uporabilo zakon, ko je potrdilo odločbo okrajnega načelstva, glasom katerega je bivališče tožitelja v D. le prehodnega značaja in jo ono zato nepristojno izdati krošnjarsko dovoljenje. Tožbi je bilo zato ugoditi.

Dr. Stefanovič E., Prevalje.

Uprašanja in odgovori

1. Domovinstvo; rok za uveljavljanje priposestovanega domovinstva.

Član naše občine, delavec N. N. je bival stalno v Zagrebu od 3. marca 1925. do 15. oktobra 1935., nakar je šel v občino G. B., se pa v maju 1936 zopet vrnil v Zagreb, kjer sedaj stalno stanuje. — Ali moremo zahtevati od mestne občine Zagreb, da ga prevzame v članstvo, četudi je v letu 1935/36 za nekaj mesecev bivanje tam prekinil, pač pa že prej 10 let brez prekinitve stanoval? Obč. M.

Odgovor: Po prejšnjem zakonu (§ 4 domov. zakona iz leta 1896.) je bilo uveljavljanje priposestovanja pač vezano na določen rok, ki je tekel od dneva prekinitve bivanja in se ni smel zamuditi. Novi zakon — za vaš primer zakon o mestnih občinah — takega roka nima in priposestovana pravica se more vsak čas uveljaviti. Ker je bil zakon o mestnih občinah leta 1935. že v veljavi, si je vaš član N. N. pridobil domovinstvo v mestni občini zagrebški z dnevom, ko je dopolnil desetletno neprekinjeno (in prostovoljno) bivanje v Zagrebu. Razlika napram prejšnjim predpisom je tudi ta, da se sedaj priposestvuje z 10 letnim bivanjem domovinstvo (članstvo občine), dočim se je prej priposestovala le pravica do sprejema v domovinsko zvezo, in je priposestovalec moral biti še s posebnim sklepom obč. odbora sprejet; ta pravica se priposestvuje danes že s petletnim bivanjem.

2. Izgon iz občine.

Prosimo pojasnila, na podlagi katerega zakona more občina izgnati tuje nadležne osebe v njih pristojno občino in v katerih primerih. Obč. M.

Odgovor: Pravice do izгона nadležnih tujcev ali nemoralno živečih oseb, kakršno je imela občina po prejšnjih občinskih redih, danes sploh nima več. Vsi ti posli (odgon, odprava itd.) so danes osredotočeni v državnih policijskih oblastvih (okrajnih načelstvih in policijskih upravah), ki edina imajo pravico, da (na osnovi §§ 1. in 2. zakona iz l. 1871.) odstranjujejo osebe, ki izrabljajo javne podpore, milodarnost, ali ki žive nemoralno, ali ki ne morejo dokazati, da se na pošten način preživljajo (potepuhe, vlačuge itd.). — Prijavite torej vaš primer okrajnemu načelstvu, predložite mu dokaze ter predlagajte, da se dotičnik iz vaše občine izžene. Okrajno načelstvo bo izgon izvršilo s svojimi organi (orožništvo).

3. Občinska kronika; pribava zgodovinskih podatkov.

Naša občina je hotela začeti z občinsko kroniko že l. 1934. Obrnili smo se na kr. bansko upravo, da bi nam dala podatkov o postanku občine, pa nismo

dobili odgovora. — Ali nam oblastva pri sestavi kronike niso dolžna pomagati? Kam naj se obrnemo? Naša občina je stara okrog 100 let, ne vemo pa nič točnejšega o njeni starejši zgodovini. Tukaj ne moremo dobiti podatkov, tudi pri župnem uradu ne, iz občinskih aktov pa še manj. Obč. R.

Odgovor: Da vam kr. banska uprava ni dala odgovora, se ne čudimo. Ona ima sicer arhiv, ki sega prav do Napoleonovih časov; toda najti bi se moral kdo, ki bi imel čas in voljo, da ta arhiv preišče. To pomenja namreč ogromno delo, ki se za eno samo občino komaj izplača in za katero na banski upravi nameščeno osebo nima časa. Obrnite se rajši na kakega zgodovinarja. Navodila za zgodovinske študije najdete tudi v knjižici M. Ljubše: »Krajevne kronike« (Zgodovinsko društvo v Mariboru 1905), ki se pri omenjenem društvu menda še dobi. Pobrignite se bomo, da pridobimo priznanega strokovnjaka, ki bo v »Samoupravi« dal občinam navodila za raziskavanje občinske zgodovine. — Zaenkrat pa lahko pričnete s kroniko tudi brez zgodovinskih podatkov in celi »uvod« odložite (gl. »Samoupravo«, št. 10. iz leta 1937., stran 173).

4. Ubožna oskrba; oskrbovanje od hiše do hiše.

Kaj je treba občini storiti, ako hoče uvesti preskrbovanje obč. reveža od hiše do hiše in kakšni so tozadevni predpisi?

Odgovor: Oskrbovanje revežev od hiše do hiše je urejeno v § 25. do § 51. ubožnega zakona za biv. Štajersko od 27. avg. 1896., št. 63. dež. zakona. Za uredbo je potreben sklep obč. odbora. Otroci do 14 let, slepci, osebe z nalezljivimi boleznimi, slaboumni, pohabljeni, za delo povsem nesposobni, ki so stari nad 70 let in niso s takim preskrbovanjem sporazumni, osebe, ki so nagnjene k pijači, nemoralnosti, k rušenju javne varnosti, se ne smejo pošiljati od hiše do hiše. — Pošiljati morete reveže le k davkoplačevalcem. — Oglejte si gornje predpise, ker bi bilo naštevanje vseh ostalih podrobnosti preobširno. Izognite se pa, če se le količkaj morete, temu nesodobnemu in nesocialnemu načinu ubožne oskrbe.

5. Nagrada mrliškega preglednika.

Po odsložitvi mrliškega preglednika je prevzel ta posel občinski sluga. Za vsak ogled zahteva od strank po 10 do 20 dinarjev. — Občinski odbor je v svoji proračunski seji sklenil, da mora vršiti občinski sluga mrliške preglede brezplačno, češ saj ima itak že plačo kot občinski sluga. — Ali moremo občinskega slugo prisiliti, da vrši posle mrliškega pregleda brezplačno? Kako naj občina postopa v primeru, da sluga službo mrliškega preglednika odpove?

Odgovor: Občinskemu slugi pripada za mrliške ogledne, ne glede na služiteljsko plačo, posebna, po dogovoru določena odškodnina iz proračunskih sredstev občine ter se po našem mnenju ne more zahtevati, da bi vršil služitelj mrliške ogledne brezplačno. Od strank pa mrliški preglednik ne sme za izvršene preglede niti zahtevati niti sprejeti nikakega plačila zase. — V primeru, da občinski služitelj službo mrliškega pregleda odpove, mora občina postaviti novega kvalificiranega preglednika. Nastavitev mora potrditi nadrejeno okrajno načelstvo, sicer je namestitev neveljavna.

6. Gradbeno dovoljenje; pravice mejaša.

Ali je izdati gradbeno dovoljenje za lopo, ki bi sosedu jemala svetlobo v kuhinji in sobi?

Odgovor: Po še veljavnem stavbnem redu za Kranjsko iz l. 1875 (§ 72) se morajo gospodarska poslopja na vaseh postavljati praviloma 6 m od stanovanjskih poslopij in od sosedov, le v izjemnih primerih se smejo postaviti poleg stanovanjskih zgradb. Pri dovolitvi se je ozirati v prvi vrsti na to okolnost, ki je javnopravnega značaja in zakonita dolžnost. Odvzem svetlobe sosedu pa je zasebnopravnega značaja in je poskusiti med spornimi strankami sporazum. Ako bi bilo to nemogoče, je izdati gradbeno dovoljenje ne glede na sosedov ugovor; morete pa v dovoljenju predpisati graditelju tudi določene pogoje, da sosed ne bo preveč oškodovan na svetlobi.

PRIPOROČLJIVE NOVE KNJIGE.

Dr. Vladimir Murko: **Davčne oprostitve in davčne olajšave.** (Str. 309, založba J. Blasnik d. d., Ljubljana, cena vez. 70 din.)

Priv. docent finančne vede je izdal pred kratkim knjigo, ki predstavlja znatno obogatitev naše finančne in gospodarske literature in zasluži pozornost ne le zaradi zanimivosti obdelane tvarine, temveč tudi zaradi praktičnega pomena knjige.

V prvem delu obravnava pisec teoretično, zakaj in kako dajejo države, pa tudi občine, davčne oprostitve in olajšave. Z njimi je mogoče zasledovati najrazličnejše namene državne gospodarske, pa tudi socialne in druge javne politike, četudi pogosto z velikimi, a težko vidnimi žrtvami. Vsekakor mora biti podan zelo močan javni interes, da se komu dovoli davčna oprostitev ali vsaj olajšava, ki jo končno nosijo ostali davkoplačevalci. Kaj je javni interes in katere namene je torej treba podpirati z davčnimi ugodnostmi, določa seveda najvišja državna uprava. Tudi ta del vsebuje razna za prakso zelo važna vprašanja.

Drugi del je izključno za prakso. Tu so naštetni vsi zakoni in pravilniki, ki se tičejo davčnih oprostitev in olajšav pri neposrednih davkih, naštete so tudi številne sodbe in razpisi, naštetni so odbitki od davčne osnove (dohodka), ki se smejo odbiti pri posameznih neposrednih davkih, prestanek davčne obveznosti, odpisi davka, zlasti tudi pri elementarnih nezgodah, pritožbe in vsa pravna sredstva v davčnem izvršilnem postopanju. Knjiga vsebuje tudi številne vzorce za prošnje, pa tudi za nekatere pritožbe, navaja predpise o zastaranju, na koncu še davčni koledar, končno pa tudi vse davčne predpise finančnega zakona za l. 1937--38, tako da je knjiga popolnoma aktualna, zlasti ker obeta pisec, da bo po potrebi izdal tudi dodatke.

Knjiga je potrebna za odvetnike, notarje, sodnike, javne uradnike, gospodarstvenike, zlasti pa tudi za župane in občinske pisarne.

A. Breznik in F. Ramovš: **Slovenski pravopis** v novi skrajšani izdaji. — To je izčiščena izdaja pravopisa, ki se omejuje na vsakdanje potrebe. Sestavljena je po vsestransko odobrenih pravopisnih načelih v takšnem obsegu, da zadošča dijaku srednješolcu, uporabljal pa jo bo s pridom tudi akademik, učiteljsko osebje, uradnik, pisatelj, časnikar in vsi slovenski stanovni, ki si morajo prizadevati, da ohranijo svoj materin jezik nepokvarjen in čist. Nova izdaja upošteva tudi kritiko, katero je po potrebi in brez potrebe vzbudila prvotna izdaja, ki pa je medtem žal razprodana. Kolikor se more tej kritiki priznati upravičenost, je v novi izdaji vestno upoštevana.

Poleg poklicnih jezikoslovcev Znanstvenega društva so to izdajo proučili posebni ocenjevalci, katere je poverila kraljeva banska uprava, ki je novi pravopis kot obveznega predpisala in zaukazala za šolsko in uradno uporabo.

Slovenski pravopis je torej nepogrešljiva knjiga za vsakega Slovenca, ne samo iz potrebe, temveč tudi iz ljubezni do materinega jezika.

Cena za broširano skrajšano izdajo, ki pa obsega vendar 15 pol (okoli 240 strani), je 26 din in 40 din za v platno vezan izvod.

Fakin Anton: **Državoznanstvo.** V samozaložbi pisatelja je izšel 1. del lične knjige, namenjene za pouk v višjih razredih meščanskih šol. Knjiga je kot učno sredstvo odobrena po ministrstvu prosvete. Pisana je jasno in poljudno, urejena metodično ter opremljena s potrebnimi razgovori in uporabnimi vzorci. Namen knjige je, da seznanijo mladino z ustrojem države in ji vcepi osnovne pojme o rodbini, občini, okraju, banovini in državi. Drugi del knjige, ki bo izšel tudi tekom leta, bo po istem principu obravnaval zakonodajno, upravno in sodno oblast, obrambo države, promet, gospodarstvo in zdravstvo.

Knjiga, ki je zelo poljudno pisana, je priporočljiva tudi za občino, in sicer za mlajše tajnike, za sluge itd. Stane vezana samo 28 din.

Iz Županske zveze

Občni zbor

»Županske zveze« bo v nedeljo, dne 6. februarja 1958 ob 10. uri dopoldne v Frančiškanski dvorani v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora:
 - a) načelnika,
 - b) tajnika,
 - c) blagajnika.
2. Poročilo preglednikov računov.
3. Predlogi in nasveti.
4. Slučajnosti.

Na občnem zboru smejo v smislu § 4. glasovati samo redni člani. V imenu občine glasuje župan ali njegov namestnik, katerega pooblasti župan.

Kdor hoče staviti na občnem zboru spreminjevalni predlog glede društvenih pravil ali kak drug poseben predlog, ga mora naznaniti osem dni prej pisмено tajništvu Županske zveze v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice.

Za znižano vožnjo nismo zaprosili, ker se bo občni zbor vršil na dan senatorskih volitev, ko imajo vsi župani za volitve prosto vožnjo po železnici. Drugi udeleženci pa se lahko poslužijo ugodnosti nedeljske znižane voznine.

Županski tečaj.

Priliko, ko bodo imeli vsi župani prosto vožnjo v Ljubljano, smo izrabili na ta način, da bomo priredili na dan pred volitvami, to je v soboto dne 5. februarja celodnevni županski tečaj z začetkom ob pol desetih dopoldne v Frančiškanski dvorani v Ljubljani s sledečim sporedom:

1. Ob 9.50 otvoritev tečaja, na kar slede takoj
2. predavanja iz naslednjih predmetov:
 - a) župan in obč. uslužbenci,
 - b) domovinstvo,
 - c) obvezna telesna vzgoja,
 - č) občine in gradbeno ter cestno pravo.

Predavanje pod točko 1. je namenjeno samo županom, zato se bo vršilo kot prvo in bo trajalo z debato in vprašanji ter pojasnili predvidoma do dvanajste ure. Predavanje bo važno in vabimo župane, da se ga gotovo udeležijo.

Popoldne se bodo predavanja nadaljevala ob poldrugi uri. K tem predavanjem imajo dostop tudi drugi občinski funkcionarji in občinski uslužbenci.

Ker bodo imeli župani za senatorske volitve itak prosto vožnjo, predavanja pa se začno po prihodu jutranjih vlakov, bo udeležba omogočena vsem županom.

Občinski uslužbenec

GLASILO ZVEZE POKRAJINSKIH OBČINSKIH USLUŽBENCEV

J. V.:

Ženska in moški v občinski službi.

Nekateri občinski tajniki ugovarjajo namestitvi žensk v občinski službi, ter navajajo za to mnoge utemeljene razloge. Nemogoče je odgovarjati vsakomur posebej in je sploh potrebna javna polemika o tem, ali naj se ženske puste v občinsko službo ali ne. Resnica je, da je trenutno prav majhno število ženskih moči v občinskih službah. Po ogromni večini se naši občinski odbori branijo sprejeti v občinsko službo na glavna službena mesta ženske moči. Naj v kratkem pojasnim naziranje merodajnih osebnosti o sposobnosti žensk za občinsko službo:

Občinski urad, ki ima le enega pisarniškega uslužbenca, naj bi praviloma sprejemal na mesto tajnika le moško osebo, ker rešuje občinski urad v pretežni meri težke zadeve, kjer je treba dostikrat sicer vljudnega, a vendar trdega nastopa. Kako naj občinska tajnica na poziv sreskega načelstva zaslišuje grupo fantov, ki so ponoči razgrajali? S par posmehljivimi besedami, kot je pri takih fantih navada, ali pa z osornim nastopom spravijo dekcle v zadrego, in resnost uradnega postopka je uničena. Le starejša, do skrajnosti energična ženska ali pa flegmatična oseba bi mogla v takem primeru kaj napraviti. Podobno je z vročanjem pozivov vojaškim obveznikom k naboru, za nastop kadrške službe, na vežbo, zasliševanje vojaških obveznikov itd. Meni vsaj se zdi silno mučno, ako bi tajnica izvrševala osebni opis moške osebe. V uradu pa je potrebna resnost, da se ohrani avtoriteta. Kljub morebitnemu oporekanju občinskih tajnikov in tovarišev pa trdim, da je ženska po ogromni večini marljivejša, vztrajnejša in zanesljivejša v službi kot moški. Zato je moje naziranje sledeče: Kolikor je danes ženskih moči, naj ostanejo na svojih službenih mestih; v bodoče pa naj se na glavna službena mesta prvenstveno sprejemajo le moške moči, medtem ko naj se za pisarniške pomočnice, blagajničarke itd. nameščajo ženske.

Imenik občinskih uslužbencev.

(Nadaljevanje.)

Okraj Škofja Loka

Občina Trata:

Lavrič Franc, delovodja, roj. 1912., prgm., prvd., usl. 1937.
Pustavrh Maks, sluga, r. 1896., pgd., usl. 1937.

Okraj Radovljica

Občina Begunje:

Kavčič Ivan, delovodja, r. 1909., pgd., usl. 1936.
Košir Ivan, služitelj, r. 1900., pgd., usl. 1936.

Občina Bled:

Lettis Rene, zdravil. ravnatelj, r. 1879., pgd. usl. 1951.
Mišič Anton, ravnatelj, r. 1906., prgm., usl. 1935.
Pogačar Viktor, vodja troš., r. 1910., pgd. usl. 1935.
Jemc Jožica, blagajnič., r. 1907., pgd. usl. 1935.
Rus Julka, pis. urad., r. 1912., pgd. usl. 1935.
Stimnikar Alojz, občin. inkas., r. 1901., pgd. usl. 1954.
Slibar Vinko, redar, r. 1896., pgd. usl. 1936.
Kocjančič Avgust, trošarinik, r. 1909., dnevnič. usl. 1937.
Rekar Franc, cestar, r. 1897., dnevnič. usl. 1937.
Poklukar Franc, cestar, r. 1914., dnevnič. usl. 1937.

Občina Bohinjska Bistrica:

Urankar Jože, delovodja, r. 1905., prgm., neprevd., usl. 1930.
Kikelj Jakob, služitelj, r. 1912., pgd., usl. 1937.

Občina Bohinjska Srednja vas: (nima.)

Občina Brezje:

Novak Vladimir, delovodja, r. 1912., prgm., usl. 1936.
Potočnik Anton, sluga, r. 1907., pgd., usl. 1935.

Občina Breznica:

Kuralt Karol, delovodja, r. 1910., prgm., usl. 1937.
Mežnarec Alojz, sluga, r. 1900., pgb., usl. 1936.

Občina Dovje—Mojstrana:

Ponikvar Janez, delovodja, r. 1906., prgm., usl. 1937.
Podrekar Matevž, sluga, r. 1868., pgb., usl. 1932.
Janša Andrej, cestar, pgd., usl. 1937.

Občina Gorje:

Žemva Franc, delovodja, r. 1907., prgm., usl. 1936.
Razinger Franc, zvaničnik, r. 1890., pgd., usl. 1921.
Kocjančič Anton, gozdni čuvaj, sluga, r. 1884.
Jan Martin, cestar, r. 1882., pgd., usl. 1929.

Občina Jesenice:

Potrato Ivan, delovodja, r. 1884., prgm., prvd., usl. 1914.
Dr. Berger Franc, zdravnik, pgd., r. 1903., usl. 1937.
Ing. Peruzzi Stanislav, gradbeni ing., r. 1892., prvd., pgd. usl. 1934.
Pahor Filip, veterinar, r. 1889., prvd., pgd. usl. 1932.
Smolej Janez, voj. referent, r. 1905., prvd., prgm., usl. 1927.
Zupan Ivanka, pom. knjigovod., r. 1908., dnevnič. usl. 1936.
Tancar Alojzij, dostavljač, r. 1894., prvd., prgm., usl. 1922.
Kavčič Jože, soc. polit. referent, r. 1904., prvd., prgm., usl. 1928.
Mežek Jože, klavniš. oskrb., r. 1895., prvd., pgd. usl. 1928.
Stržinar Franc, dostavljač, prvd., prgm., usl. 1931.
Pogačnik Ciril, takсни referent, r. 1904., prgm. prvd. usl. 1932.
Bertoncelj Franc, cestni nadzornik, r. 1909., prvd. pgd. usl. 1933.
Šranc Mihael, grobokop, r. 1855., prvd. pgd., usl. 1922.
Kelvišar Jožef, st., dostavljač, r. 1887., prvd. pgd., usl. 1935.
Kelvišar Jožef, ml., r. 1910., nast. pgd., usl. 1937.
Križnar Ivana, babica, r. 1878., prvd. pgd., usl. 1935.
Jan Elizabeta, babica, r. 1873., prvd. pgd., usl. 1934.

Občina Kamna gorica: isti kot v Kropi.

Občina Koroška Bela:

Bidovec Anton, obč. delovodja, r. 1912., prgm., usl. 1954.
Zabkar Amalija, pom. tajnica, r. 1887., pgd., usl. 1953.
Finžgar Jože, pgd., sluga, r. 1891., usl. 1937.
Zupančič Ciril, gozdni čuvaj, pgd., r. 1910., usl. 1954.
Slibar Jože, obč. mesoogl., pgd., r. 1870., usl. 1957.
Erlah Franc, obč. mrliškoogl., r. 1870., pgd., usl. 1937.
Žumer Matevž, cestar, r. 1876., pgd., usl. 1956.
Skumaec Franc, cestar, r. 1859., pgd., usl. 1930.

Občina Kranjska gora:

Plantan Alojzij, tajnik, r. 1902., prgm., usl. 1922.
Mošič Janez, pomož. tajnik, pripravnik, r. 1906., prgm. usl. 1935.
Rogar Maks, sluga, pgd. usl. 1952.
Pečar Franc, nočni čuvaj, pgd. usl. 1952.
Košir Anton, nočni čuvaj, pgd. usl. 1923.

Občina Kropa:

Gašperšič Franc, delovodja, r. 1897., pgd., usl. 1935.

Občina Lesce: —

Občina Ovsiše: (nima.)

Občina Radovljica: —

Občina Rateče—Planica:

Osvald Josip, delovodja, r. 1896., prgm., prvd., usl. 1932.
Mlinar Andrej, cestar, r. 1889., pgd. usl. 1937.
Makovec Franc, sluga, r. 1895., pgd. usl. 1927.

Občina Ribno:

Valant Janko, delovodja, r. 1904., prgm., usl. 1951.
Zupan Franc, služitelj, r. 1909., pgd., usl. 1954.
Pretnar Frančiška, babica, r. 1899., pgd. usl. 1953.
Justin Franc, r. 1899., mrl. ogl., pgd. usl. 1919.
Kunstelj Jožef, cestar, r. 1872., pgd. usl. 1912.

Okraj Kamnik

Občina Blagovica:

Žavbi Josip, obč. sluga, r. 1905., pgd. usl.

Občina Dob:

Huss Adolf, delovodja, r. 1906., prgm., prvd., usl. 1956.
Keržan Avgust, sluga, r. 1891., pgd. usl. 1935.
Spetlin Janez, cestar, r. 1900., pgd. usl. 1956.

Občina Domžale:

Dekleva Ferdo, delovodja, r. 1905., pgd. usl. 1927.
Mazovec Štefka, pisar. urad., r. 1914., pgd. usl. 1936.
Sicherl Jožef, sluga, r. 1897.

Občina Homec:

Grčar Franc, obč. delovodja, r. 1895., prgm. usl. 1936., prvd.
Kvas Josip, obč. služitelj, r. 1896., pgd. usl. 1936.

Občina Ihan:

Zupet Alojzij, občin. priprav., prgm., r. 1910., usl. 1936.

Občina Kamnik: —

Občina Kamniška Bistrica:

Turnšek Franc, obč. delovodja, r. 1903., prgm., prvd., usl. 1928.
Valentin Alpner, obč. sluga, r. 1901., pgd. usl. 1937.

Občina Komenda: (nima)

Občina Krašnja:

Rihtar Franc, obč. delovodja, r. 1893., usl. 1921.

Občina Lukovica: (nima)

Občina Mengeš:

Vodopivec Ivan, obč. delovodja, r. 1880., usl.
Premk Andrej, obč. sluga, r. 1867., usl.

Občina Moravče: (nima)

Občina Motnik:

Novak Karol, obč. delovodja, r. 1891., prgm., prvd., usl. 1921.
Mlinar Anton, obč. sluga, r. 1894., pgd., usl. 1933.

Občina Radomlje:

Ulčar Jakob, delovodja, r. 1891., usl.
Sevnik Alojzij, sluga, r. 1907., pgd.

Občina Sela pri Kamniku: (nima)

Občina Šmartno: (nima)

Občina Trojane:

Cukjati Drago, obč. delovodja, r. 1909., prgm. prvd., usl. 1928.
Žibert Janez, občinski služitelj, r. 1893., pgd. usl. 1934.
Vodlan Anton, cestar, r. 1903., pgd. usl. 1935.

Občina Trzin: (nima)

Občina Vodice: (nima)

Občina Zgornji Tuhinj: (nima)